

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. Бекетова

Кафедра менеджменту і маркетингу в міському господарстві
(на якій розроблена робоча програма навчальної дисципліни)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
(за належністю напрям / спеціальності)

(Писаревський І.М.)
(ПІБ)
_____ 2014 року
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ
(МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ;
КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ)”

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»

спеціальності 8.03060101 “Менеджмент організацій і адміністрування”
(за видами економічної діяльності)

магістерська програма “Менеджмент організацій і адміністрування в
міському господарстві”

факультет Менеджменту

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма “Ділове адміністрування (Менеджмент організації. Корпоративне управління)” для студентів за спеціальністю 8.03060101 “Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)”

Розробники: Карлова О.А., професор, д-р екон. наук, професор
(ПІБ, посада, науковий ступень, вчене звання, підпис)

Штерн Г.Ю., доцент канд. екон. наук, доцент

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової кафедри**
Менеджменту і маркетингу в міському господарстві
(за належністю напрямку / спеціальності)

Протокол від “29” 08. 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (Новікова М.М.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (Санковський) “20” 11 2014 р.
(підпис) (ПІБ)

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014 рік

© Карлова О.А., Штерн Г.Ю., 2014 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>5,0</u>	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		1-й (5)	–
		Семестр(и)	
		1-й	–
Загальна кількість годин – 180	Галузь знань <u>0306 «Менеджменті адміністрування»</u>	Лекції:	
		34 год.	–
Модулів – 1		Практичні, семінарські:	
		34 год.	–
Змістових модулів (ЗМ) – 2		Лабораторні:	
		0 год.	–
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4, 47	Спеціальність: 8.03060101 “Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)” Магістерська програма "Менеджмент організацій і адміністрування в міському господарстві" Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Самостійна робота:	
		112 год.	–
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ) <u>не передбачено</u>		Індивідуальні завдання:	
		0 год.	–
		Вид контролю: (залишити потрібне; вказати номери семестрів)	
		Екзамен 1	–

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): для денної форми навчання – 89 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни “Ділове адміністрування (Менеджмент організації)” є оволодіння теорією та практикою результативного управління організацією у мінливих умовах соціально-економічного оточення. **Метою** навчальної дисципліни “Ділове адміністрування (МПП 2.2. Корпоративне управління)” є ознайомлення студентів з теоретичними основами корпоративного управління, інституційними та інформаційними інструментами забезпечення функціонування системи корпоративного управління на вітчизняних підприємствах, опанування системою теоретичних знань, умінь та практичних навичок в галузі корпоративного управління.

Завдання навчальної дисципліни “Ділове адміністрування (Менеджмент організації)”: формування у майбутніх фахівців сучасного системного мислення та комплексу спеціальних знань у галузі управління підсистемами організації на всіх стадіях її життєвого циклу у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем. **Завдання** навчальної дисципліни “Ділове адміністрування (Корпоративне управління)” є теоретична та практична підготовка студентів фаху з питань: застосування теоретичних аспектів корпоративного управління в практичній діяльності; використання основних елементів та принципів корпоративного контролю, механізм його здійснення в діяльності підприємств; застосування методів оцінки економічної ефективності корпоративного управління; формування системи органів корпоративного управління, принципів їх функціонування та форм підзвітності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Ділове адміністрування (Менеджмент організації)” студент повинен **знати**: принципи створення цілісної системи управління успішною організацією; **вміти**: володіти навичками управління організаціями. Після вивчення навчальної дисципліни “Ділове адміністрування (Корпоративне управління)” студенти повинні **знати**: принципи корпоративного управління; принципи організації та функціонування органів корпоративного управління; моделі корпоративного управління в сучасних умовах; основні елементи та принципи корпоративного контролю; методи оцінки економічної ефективності корпоративного управління; **вміти** використовувати: теоретичні основи корпоративного управління; принципи корпоративного управління в сучасних умовах; особливості моделей корпоративного управління в сучасних умовах; міжнародний та вітчизняний досвід становлення; принципи та механізм функціонування органів управління та контролю акціонерного товариства; знати порядок виплати дивідендів та проведення дивідендної політики; основні елементи корпоративного контролю, механізми його здійснення; розуміти природу корпоративних конфліктів, засоби їх уникнення та урегулювання; умови та методи оцінки економічної ефективності корпоративного менеджменту; склад основних елементів та механізм формування корпоративної культури у сучасному акціонерному товаристві; **мати компетентності**, які дають можливість та готовність практичного й оперативного застосування знань до конкретних ситуацій менеджменту організації, застосування інструментів економічного та організаційного механізмів управління корпораціями різного типу, в тому числі з державними частками.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

Змістовий модуль 1. Менеджмент організації

Тема 1. 1. Системна модель менеджменту організації

Організація як складна система та об'єкт управління: взаємозв'язок та взаємозалежність її внутрішніх елементів і факторів зовнішнього середовища. Особливості функціонального та системного бачення організації. Характеристика основних підсистем організації. Моделі організації як відкритої системи.

Узгодження цілей, стратегій, функціонального та організаційного потенціалу та можливостей організації. Множинність підпорядкування результативності організації: проблеми узгодження пріоритетів та інтересів учасників діяльності. Рівні досконалості організації. Досягнення синергізму в менеджменті організації.

Тема 1. 2. Еволюція організації

Зміни як об'єктивний процес розвитку організації. Значення змін у діяльності організації. Еволюційні погляди на процеси змін у діяльності організації. Життєвий цикл діяльності організації та стадії виникнення змін. Управління процесами змін. Використання системного підходу в управлінні в умовах змін.

Особливості менеджменту на основних етапах життєвого циклу організації.

Тема 1. 3. Організаційний механізм менеджменту організації

«Жорсткий» та «м'який» системні підходи до управління організаційними процесами. Системні правила менеджменту. Комплексний механізм управління: економічний, мотиваційний, організаційний, правовий, процедурний. Поєднання функціонального, процесного та ситуаційного підходів. Нормативно-правова регламентація, підстави та порядок організації управління. Методологія проектування системи менеджменту та управлінських процедур. Проектування ієрархії менеджменту. Діапазон керованості та фактори, що його визначають. Принципи та етапи раціонального розподілу в системі менеджменту. Дотримання субординації. Проектування складу структурних одиниць. Визначення рівня централізації менеджменту.

Тема 1. 4. Організаційний інжиніринг

Елементи організаційно-управлінського аналізу. Інжиніринговий опис процесів в організації. Методологія організаційного інжинірингу. Умови інжинірингового підходу. Учасники процесу інжинірингу. Сфери інжинірингу. Загальні правила інжинірингу: уніфікація різноманіття робіт, автономність прийняття рішень, процесний підхід, функціональна доцільність, підсумкова багатоваріантність, зменшення параметрів «входу» «шумів», нівелювання контролюючих заходів, зниження кількості погоджень, персоніфікованість відповідальності, поєднання централізації та децентралізації.

Тема 1. 5. Організаційний дизайн

Дизайн організації як набір параметрів, що визначають рівні поділу праці та координування. Координаційні механізми дизайну. Рівні організаційних змін. Етапи організаційних змін. Компоненти організаційних перетворень. Об'єкти організаційних перетворень. Модель розвитку внутрішнього потенціалу підприємства та конкурентного статусу підприємства.

Тема 1. 6. Управлінські моделі

Елементи менеджменту організації. Модель управління як системоутворювальний комплекс методів, набору форм впливу, принципів. Компоненти управлінських моделей. Різновиди управлінських моделей. Комбінація управлінських моделей.

Тема 1. 7. Керівництво в організації

Завдання менеджера щодо керівництва в організації. Керівництво спільною діяльністю. Комунікаційно-інформаційні аспекти розпорядчої діяльності. Техніка і форми передачі розпоряджень. Об'єктивізація доручень. Рівномірність, конкретність завдань. Свобода дії у виконанні. Урахування суб'єктивних факторів у розпорядчій діяльності. Зворотне делегування. Людина як об'єкт управлінського службового контролю. Оцінювання виконання: показники, критерії. Об'єктивність оцінювання. Право на помилку. Види помилок та наслідки. Заходи щодо профілактики та усунення помилок.

Управління дисципліною. Статичний та динамічний аспекти. Типові порушення та їх причини. Дисциплінарний вплив. Застосування системи стягнень та заохочень. Правила накладання дисциплінарних стягнень.

Тема 1. 8. Ризик захищеність організації

Умови виникнення ризикової ситуації. Суб'єкт та об'єкт ризику. Сутність та особливості управлінського ризику. Зовнішні та внутрішні фактори ризику. Класифікація факторів ризику за аспектами прояву: економічні, фінансові, юридичні, соціально-психологічні. Види ризику. Аналіз та оцінювання ризику. Методи кількісного та якісного оцінювання ризику. Специфічність вибору альтернатив управлінських рішень в умовах ризику. Концепція управління ризиком. Інструментарій впливу на ризик. Модель поведінки системи управління в ситуації ризику. Критерії ризик захищеності організації.

Тема 1. 9. Управління результативністю менеджменту організації

Управління результативністю: основні підходи. Класифікація інструментів інтенсифікації розвитку підприємства, таксономія методів.

Цільові програми управління ефективністю та розвитком організації. Сфери обмеження розвитку організації.

Якість менеджменту організації. Діагностування якості менеджменту організації. Система показників оцінювання результативності і якості менеджменту організації.

Змістовий модуль 2. Корпоративне управління

Тема 2.1. Теоретичні основи корпоративного управління

Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання. Характеристика елементів корпоративного управління. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного співтовариства на їх узагальнення. Моделі корпоративних відносин: світовий досвід та особливості управління корпораціями в Україні. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу. Основні характеристики інтеграційних процесів, типи та форми інтегрування. Корпоративна культура та її роль у корпоративному управлінні. Різновиди організаційних об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки.

Тема 2.2. Зовнішня сфера корпоративного управління

Форми державного регулювання ринку цінних паперів. Роль і функції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі. Управління корпоративними правами держави. Податкова політика в корпоративному секторі. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні. Види депозитарної діяльності та її суб'єкти. Управління рухом акцій на первинних і вторинних ринках. Фінансові посередники в системі корпоративного управління. Основні організаційні форми фінансового посередництва.

Тема 2.3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління

Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика. Система органів корпоративного управління. Загальні збори акціонерів та їх повноваження. Наглядова рада та причини її створення. Повноваження Наглядової ради. Ревізійна комісія. Повноваження ревізійної комісії. Правління та його повноваження. Порядок формування органів управління та їх кількісний склад. Порядок роботи та прийняття рішень органів управління. Відповідальність посадових осіб органів управління

акціонерного товариства. Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості роботи акціонерного товариства. Конфлікт інтересів між учасниками корпоративного управління.

Тема 2.4. Стратегічне управління корпораціями

Особливості стратегічного управління корпораціями. Стратегічне управління як інструмент реалізації потенціалу корпоративного управління. Визначення параметрів системи стратегічного планування корпорації. Система погодження та затвердження стратегічних і поточних планових документів. Сутність та критерії формування системи стратегічного моніторингу. Визначення цілей діяльності корпорацій. Характеристика підходів та загальні закономірності встановлення корпоративних цілей. Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань.

Тема 2.5. Оцінювання ефективності корпоративного управління

Рейтингові оцінки якості корпоративного управління. Методичні підходи до визначення ефективності корпоративного управління. Фактори підвищення ефективності корпоративного управління. Показники та особливості оцінювання ефективності корпоративного управління. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями. Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління. Ефективність корпоративного управління як досягнення балансу інтересів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр/сем	срс		лек	лаб	пр/сем	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ (семестр 1)										
Змістовий модуль 1. Менеджмент адміністрування										
Тема 1.1.	8	2		2	4	-	-	-	-	-
Тема 1.2.	6	1		1	4	-	-	-	-	-
Тема 1.3.	8	2		2	4	-	-	-	-	-
Тема 1.4.	20	2		2	16	-	-	-	-	-
Тема 1.5.	6	1		1	4	-	-	-	-	-
Тема 1.6.	8	2		2	4	-	-	-	-	-
Тема 1.7.	13	2		2	9	-	-	-	-	-
Тема 1.8.	6	1		1	4	-	-	-	-	-
Тема 1.9.	9	1		1	7	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ 1	84	14		14	56	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Корпоративне управління										
Тема 2.1.	12	4		4	4	-	-	-	-	-
Тема 2.2.	12	4		2	6	-	-	-	-	-
Тема 2.3.	38	8		10	20	-	-	-	-	-
Тема 2.4.	16	2		2	12	-	-	-	-	-
Тема 2.5.	18	2		2	14	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ 2	96	20		20	56	-	-	-	-	-
Разом	180	34		34	112	-	-	-	-	-

5. Теми семінарських занять навчальним планом не передбачені**6. Теми практичних занять**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. 1. Системна модель менеджменту організації	2	-
2	Тема 1. 2. Еволюція організації	1	-
3	Тема 1. 3. Організаційний механізм менеджменту організації	2	-
4	Тема 1. 4. Організаційний інжиніринг	2	-
5	Тема 1. 5. Організаційний дизайн	1	-
6	Тема 1. 6. Управлінські моделі	2	-
7	Тема 1. 7. Керівництво в організації	2	-
8	Тема 1. 8. Ризик захищеність організації	1	-
9	Тема 1. 9. Управління результативністю менеджменту організації	1	-
10	Разом за ЗМ 1	14	-
11	Тема 2.1. Теоретичні основи корпоративного управління.	1,0	-
12	Тема 2.2. Зовнішня сфера корпоративного управління	1,0	-
13	Тема 2.3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	7,0	-
14	Тема 2.4. Стратегічне управління корпораціями	1,0	-
15	Тема 2. 5. Оцінювання ефективності корпоративного управління	2,0	-
16	Разом за ЗМ 2	12	-
Разом		22	-

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента передбачає самостійне опанування студентом теоретичного та лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять, а також формування в електронному вигляді завдань власного варіанта з подальшим завантаженням на сайт ЦДН до курсу «ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ». Самостійна робота студентів забезпечена методичними матеріалами, що розташовані в курсі «ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ» на сайті ЦДН ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. Для їх використання студенти повинні зареєструватися на сайті й записатися в навчальний курс.

Студенти навчання виконують наступні завдання:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Завдання 1. Перевірка знань з теми 1 Системна модель менеджменту організації	4	-
2	Тема 2. Еволюція організації	4	-
3	Тема 3. Організаційний механізм менеджменту організації	4	-
4	Завдання 2. Перевірка знань з теми 4 Організаційний інжиніринг	16	-
5	Тема 5. Організаційний дизайн	4	-
6	Завдання 3. Перевірка знань з теми 6 Управлінські моделі	4	-
7	Тема 7. Керівництво в організації	9	-
8	Тема 8. Ризик захищеність організації	4	-

35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	F _x
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Штерн Г.Ю. (2012) Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Корпоративне управління» (для студентів 5 курсу всіх форм навчання за спеціальністю 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)», спеціалізації «Логістика»). [Образовательные ресурсы] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>
2. Штерн Г.Ю. (2009) Ситуаційні та практичні завдання для практичних занять з курсу «Корпоративне управління»: методичні вказівки для студентів денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки магістр, напрямку "Менеджмент". [Образовательные ресурсы] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>

14. Рекомендована література

Базова

1. Бусыгин А.В. Эффективный менеджмент: учебник / А.В. Бусыгин. - М.: Финпресс, 2000. - 1056 с.
2. Лепейко Т.І. Реінжиніринг бізнес-процесів: навч. посіб. / Т.І. Лепейко. - Х.: Вид. ХНЕУ, 2009.
3. Мошек Г.Є. Менеджмент підприємства: підручник / Г.Є. Мошек. -К.: КНТЕУ, 2003. - 371 с.
4. Осовська Г.В. Менеджмент організацій навч. посіб. /Г.В. Осовська, О.А. Осовський. - К.: Кондор, 2009. - 376 с.
5. Сучасні концепції менеджменту: навч. посіб. / за ред. Л.І. Федулової. - К.: Центр навч. л-ри, 2007. - 536 с.
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
8. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI.
9. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XU.
10. Задихайло Д.В. Корпоративне управління навч. посіб. /Д.В. Задихайло, О.Р. Кібенко, Г.В. Назарова. - Х. : Еспада, 2003. -688 с.
11. Козаченко А.В. Корпоративное управление: учеб. для вузов /А.В. Козаченко, А.Е. Воронкова. - К.: Либра, 2004. - 368 с.
12. Кныш М.И. Стратегическое управление корпорациями /М.И. Кныш, В.В. Пучков, Ю.П.Тютахов. - СПб.КультИнформПресс. - 2002. - 239 с.
13. Небова М.І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: навч. посіб./ М.І. Небова. - К.: Центр навч. л-ри, 2004. - 295 с.
14. Россинский В.И. Основы корпоративного управления: учеб. пособие / В.И. Россинский. - Ростов н/Д: Феникс; Новосибирск: Сибирские соглашения, 2006. - 252 с.
15. Храброва Й.А. Корпоративное управление: вопросы интеграции. Аффилированные лица, организационное проектирование, интеграционная динамика / Й.А. Храброва. - М.: Издат. Дом АЛЬПИНА, 2000.
16. Корпоративне управління навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, Л.І. Чернобай, А.О. Босак та ін. - Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004. - 172 с.
17. Корпоративный менеджмент: учеб. пособ. для вузов / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге, В.И.Шейн. - Омега-Л, 2010. -784 с.

Допоміжна

1. Штерн, Г.Ю. (2009) Корпоративне управління: Навч. посібник. [Образовательные

ресурси] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНАМГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни “ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ (Менеджмент організацій; Корпоративне управління)” за спеціальністю 8.03060101 “Менеджмент організацій і адміністрування” (за видами економічної діяльності)”

на 201_/201_ навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

